

**Конгрес
Українських
Націоналістів**

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.nacija.org.ua

26 вересня 2006 року № 38 (150)

НА ТИЖНІ

Замість того, щоб продовжувати патетично лементувати з приводу "втрати ідеалів Майдану", чи не ліпше предметно зайнятися, поки є час, для початку хоча б ревізією правого і правоцентристського політичних флангів, – з тим, щоб не повторювати помилок недавнього минулого?

Світлина
Олекси ВАЩЕНКА

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ
"Нація і держава"

Президент зробив, здається, доволі сильний тактичний хід. У відповідь на посилення владних претензій прем'єр-міністра, який, відчувши запаморочливий смак влади, поспішно і дещо неохоче починає втручатися вже і в сферу повноважень глави держави, а також за умови існування непрогнозованого парламенту, контрольний пакет у якому належить донецьким, Віктор Ющенко нарешті згадав про існування такого важливого владного важеля, як Секретаріат Президента.

Пам'ятаємо, що за часів пізнього Кучми ця структура під керівництвом Медведчука (вона тоді називалася Адміністрацією президента) контролювала якщо не всю, то при-

наймні значну частину влади. Ні Зінченко, ні Рибачук апriori не могли створити щось подібне, оскільки, по-перше, сам Президент попервах не був налаштований на посилення повноважень Секретаріату, а по-друге, ні перший, ні другий, звичайно ж, не є сильними гравцями, мислячими системно і здатними не лише забезпечити главу держави надійним тилом, а й при потребі – здійснювати сильні тактичні ходи і вибудовувати стратегію для Президента.

Вочевидь, зрозуміло, що Віктору Ющенку вкрай необхідний впливовий владний важіль, за допомогою якого він, втративши (завдяки "політреформі") значну частину своїх повноважень, зможе залишатися ключовим центром влади.

Нова команда Секретаріату під керівництвом Віктора Балоги, посилена такими досвідченими професіоналами, як Арсеній

Яценюк, Віктор Бондар і Олександр Чалий, здатна не лише сформулювати серйозну альтернативу для уряду і парламенту, а й, за певних умов, – перегравати опонентів.

Якщо до цього додати ще й такий вагомий чинник, як Конституційний суд, котрий нарешті, здається, почне працювати, зокрема, й у напрямку "вивчення" конституційних змін на предмет їхньої відповідності чинному законодавству, а також зможе належним чином "розрулювати" ситуації, подібні до недавньої "війни указів" між Президентом і

прем'єром, то маємо ситуацію, за якої глава держави спроможний істотно зміцнити свої позиції.

Проте ахілєсова п'ята Віктора Ющенка – фракція "Наша Україна" у Верховній Раді, і зокрема "пропрезидентська" партія НСНУ.

Досі залишається незрозумілою перспектива цієї політичної сили: приєднання до широкої коаліції чи відхід в опозицію? Свого часу подібна нерішучість у прийнятті рішення щодо блокування з БЮТ і СПУ призвела до демаршу Мороза і до втрати нашоукраїнцями можливості омріяного входження у владу і активної участі у формуванні уряду. Тепер ситуація повторюється, хоча вже не йдеться про владу, а лише про місце у системі координатів: бути другими-третьими у союзі з донецькими чи – стати молодшим партнером "лідерки опозиції".

Бо за вибірки Бог дає перебірки.

Разом з тим, зрозуміло, що будь-яке рішення сили, яка називає себе пропрезидентською, несе в собі певні загрози. Якщо приєднуватися до існуючої владної коаліції, то це фактично означає лягти під донецький каток і до того ж ще й запламувати себе союзом з ренегатами-соціалістами та комуністами. Крім того, це означатиме посилення центробіжних тенденцій у майбутній ну дуже вже широкій коаліції: важко уявити, як у ній зможуть порозумітися ці новітні лебідь, рак і щука, приміром, з питань приватної власності, європейської інтеграції, натівської теми, мовної проблеми. Вже не кажу про політичні перспективи НСНУ як партії. Їх просто не залишиться взагалі, хоча й тепер вони є більш ніж сумнівні.

Закінчення на 3-й стор.

НА ЧАСІ

ЯК "ДОНЕЦЬКІ" ДБАЮТЬ ПРО ДІТЕЙ

"Ми будемо гостро опонувати під час розгляду проекту бюджету на 2007 рік намаганням уряду Януковича фактично скасувати допомогу при народженні дитини у розмірі 8,5 тисяч гривень", – заявив член Бюджетного комітету Верховної Ради, один з лідерів Конгресу Українських Націоналістів Євген Гірник, коментуючи ініціативу уряду, відповідно до якої, якщо середній сукупний дохід родини (чоловіка і дружини) за півроку до народження дитини становив понад 5 тис. грн., то одноразова допомога виплачуватися не буде.

Депутат переконаний, що скасування допомоги при народженні дитини разом із відтермінуванням введення мінімальної заробітної плати у розмірі 400 грн. (з 1 грудня 2005 року на 1 січня 2006 року) свідчить про згортання соціальних програм попередніх двох урядів.

"Партія Регіонів своєрідно розуміє гасло своєї виборчої кампанії – покращення вашого життя уже сьогодні, а "соціальна політика" цієї політичної сили зводиться до відновлення так званих вільних економічних зон, чорних дір бюджету України", – зазначив він.

"Я вважаю, що безвідповідально згортати програму Президента Віктора Ющенка щодо покращення демографічної ситуації в Україні, в той час коли вона почала давати реальні результати, адже народжуваність в Україні зросла на 7%", – заявив заступник голови КУН Євген Гірник.

Прес-служба Конгресу
Українських Націоналістів

Юрій МОРОЗ

ПОДІЯ

У КАЗАНІ ВІДКРИТО МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ МИХАЙЛУ ГРУШЕВСЬКОМУ

16 вересня в столиці Татарстану місті Казані відбулася урочиста церемонія відкриття меморіальної дошки державному та політичному діячу України, вченому-історіку, академіку Михайлу Грушевському.

Дошку встановлено за ініціативи української громади згідно з постановою Кабінету Міністрів Республіки Татарстан від 17 квітня 2006 р. Текст на дошці – татарською, російською та українською мовами.

Меморіальну дошку виготовлено за сприяння члена Ради Федерації Федеральних Зборів РФ, голови рад Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії українців Росії Василя Думи, а також професора Манітобського університету Ореста Цапа (Вінніпег, Канада).

У церемонії відкриття взяли участь і

виступили перший заступник прем'єр-міністра Республіки Татарстан Равіль Муратов, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Російській Федерації Олег Дьомін, заступник голови Об'єднання українців Росії, завідувач відділу російської україніки Бібліотеки української літератури в Москві Юрій Кононенко, професор Київського національного університету імені Т. Шев-

ченка Володимир Сергійчук, голова Нижнекамської національно-культурної автономії "Українське товариство "Вербицька" Євген Савенко, вчені, діячі культури, представники громадськості.

Це вже друга в Росії меморіальна дошка Михайлові Грушевському. В 2003 році пам'ятний знак було встановлено на будинку у Москві, де він мешкав у 1930-х роках.

...На початку I Світової війни Михайло Грушевський, професор руської історії Львівського університету і активний громадський діяч, залишив Австро-Угорську імперію і приїхав до Києва, де був заарештований жандармами Російської імперії. Після Лук'янівської в'язниці його було відправлено на заслання до Сибірска. За сприяння російського філолога Олексія Шахматова Грушевський отримав дозвіл виїхати з провінційного Сибірска до університетської Казані, де була можливість продовжувати наукову працю.

У вересні 1915 року М. Грушевський з родиною (дружиною та донькою) оселився в Казані, де прожив до вересня 1916 року.

Об'єднана прес-служба Федеральної національно-культурної автономії українців Росії, Об'єднання українців Росії та Бібліотеки української літератури в Москві

Дорогі читачі! Розпочалася передплата на газету "Нація і держава" на 2007 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2007 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,67 грн. 3 місяці – 5,01 грн. 6 місяців – 10,02 грн. На рік – 20,04 грн. Газету також можна передплатити до кінця 2006 року. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПОЛАМАНІ КОЛОСКИ ЖИТТЯ ТУТ БУЛО КОМУНІСТИЧНЕ ПЕКЛО

За ініціативою керівництва Всеукраїнського товариства "Просвіта" відбулася прес-конференція щодо проведення конкурсу на кращий проект Меморіального комплексу пам'яті жертв голодомору 1932–1933 рр. На зустріч із журналістами також прийшли представник асоціації дослідників голодомору Микола Сядристий, заступник голови журі конкурсу Віктор Вечерський та голова київського Товариства політичних в'язнів і репресованих "Меморіал" ім. Василя Стуса Роман Круцик.

Дмитро ЩЕРБИНА

Про ідею спорудження Меморіального комплексу пам'яті жертв голодомору вперше йшлося у Верховній Раді у 2003 році. Тоді в урядовій постанові, яку підписав тодішній і нинішній прем'єр Віктор Янукович, було зазначено про спорудження Меморіалу Геноциду. Тепер термін "геноцид" чомусь обходять. Наразі, як відомо, Верховна Рада України і досі не визнала голодомор актом геноциду проти української нації, в той час як всім державам світу з цим терміном чітко визначились. Цей реєстр, звісно, має бути більшим. Проте на сьогоднішній день ООН також не визнає голодомор геноцидом, бо деяким державам, зокрема Росії, це невигідно. Останній допомагає їй "тітя колона" в Україні. Голова "Просвіти" Павло Мовчан навів приклад, коли під час громадських слухань щодо спорудження Меморіального комплексу до Будинку художників прийшли члени КПУ з Ради ве-

теранів Івана Герасимова, які категорично висловилися проти викриття злочинів їхньої системи. Комуністи і їм подібні не хочуть визнавати, що голодомор – це планомірне знищення українців як нації. Павло Мовчан навіть результати досліджень директора Інституту національної пам'яті Ігоря Юхновського. За його твердженням, в Україні, на місце вимерлих і, було завезено 50–70 ешелонів людей з Росії. Кілька мільйонів російських переселенців дуже вплинули на етнічну карту України, наслідки чого ми відчуваємо й досі.

Тому дуже важливо, щоб українці пам'ятали про жакливі сторінки минулого та засуджували злочини російсько-радянських окупантів. Спорудження Меморіального комплексу пам'яті жертвам Голодомору 1932–33 рр., який планують відкрити до 75-ї річниці трагедії, безумовно, має сприяти цьому.

Організатором конкурсу на кращий проект Меморіального комплексу виступило Головне управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища виконавчого органу Київради. Конкурс проводився в два тури. За підсумками першого туру обрано три кращі проекти, серед яких другий тур має визначити переможця. Слід зазначити, що нинішній конкурс уже не перший. Тому цілком можливо, що жодна з робіт не буде визнана завершеною. Такою учасники конференції вважають одну з робіт попереднього конкурсу. За її проектом, Меморіальний комплекс має складатися із дзвіниці з зірваним куполом і надланням хрестом, під дзвонами стоїть селянська дівчинка, тримаючи у руках поламані колоски. Далі відвідувач комплексу повинен спуститися в "пекло", де знаходяться фотографії та інші музейні експонати голодомору. Тут же мають знаходитись 12 великих жорен, які символічно перемололи мільйони людей, та чорні книги життя, в яких вписані імена людей та назви населених пунктів, що постраждали внаслідок голодомору.

Меморіальний комплекс буде розташований в районі Парку Слави, де, як відомо, неподалік Аскольдової могили, минулої осені посаджено калиновий гай, приурочений до річниці трагедії. Недалеко знаходиться Парк Слави, Музей "Великої Вітчизняної Війни" та приналежна до Московського патріархату Києво-Печерська Лавра. Втім, незрозуміло, як пасуватиме все це до Меморіального комплексу жертвам голодомору?

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

10 вересня Волинська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів разом з іншими національно-демократичними партіями краю віддала шану воякам УПА, які полягли в нерівному бою з німецькими формуваннями біля Ново-Загорівського монастиря, що у Локачівському районі Волинської області.

ВОЛИНЬ ПАМ'ЯТАЄ ПРО ЗВИТЯГУ УПА

Цей бій увійшов в історію України як приклад звитяги вояків УПА. У вересні 1943 року "чота Берези" три дні утримувала свої позиції, нездоючи їх німецьким військам, які вдсятеро переважали українців. Лише коли німці застосували проти повстанців важку артилерію і авіацію, опір було зламано.

Щороку у вересні біля Ново-Загорівського монастиря збираються патріоти з усієї Волині. Цього року на мітингу біля стін монастиря виступив заступник голови Волинської обласної державної адміністрації Святослав Кравчук, голова Братства ОУН-УПА Волинської області Микола Стасюк, голова Волинської ОО КУН Євген Мельник. У своєму виступі голова Волинської ОО КУН зазначив, що націоналісти мусять "продовжувати ту героїчну боротьбу, яка була розпочата вояками УПА". Євген Мельник наголосив, що "неможливо побудувати Українську державу без національної ідеї", натомість українське суспільство навмисне розколюють, спекулюючи на темах федералізму та дво-

Прес-служба Конгресу
Українських Націоналістів

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

**ДЯКУЄМО
"ВИЗВОЛИТЕЛЯМ"**

У 1939 р. на Галичині зустрічали радянську армію з квітами, музикою, хлібом, обіймами як визволителів, де поляки постійно чинили утиски галичанам. Але через короткий час НКВС почав арештовувати людей, яких підозрювали в націоналістичних поглядах. Під час колективізації позабирали і тих, кого не встигли заарештувати, зробили з газдів жербраків та ще й назвали їх "українськими буржуазними націоналістами". А цей буржуазний націоналіст мусив ходити в поле, яке в нього ж і забрали, і збирати колосочки, ризикуючи потрапити за ті колоски в Сибір. По всій Україні знищували християнських священиків та єпископів. На тих місцях, де були храми Божі, наставили гармат, танків і портретів вождів, на які люди мали б "молитися". Ламали хрести, валили каплиці, з храмів Божих робили склади, гаражі. Наші визволителі стали для нас найгіршими гнобителями. Лише тепер, після віковичної боротьби українського народу за волю, державу, за яку пролито море невинної крові, врешті-решт, здобуто і волю, і цілісну державу.

В. ТРИШКАЛЮК,
м. Городенка,
Івано-Франківська область

ПОДІЯ

**"УКРАЇНІ – ВОЛЮ,
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, ЄДНІСТЬ"**

Світлана БАДЕРА,
голова Благодійного фонду "ЛІРОС"

Під таким девізом відбувся фестиваль дитячої творчості: "УКРАЇНІ – ВОЛЮ, НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, ЄДНІСТЬ", присвячений 15-й річниці Незалежності України. З усіх куточків України летіли до столиці листи і бандеролі з малюнками, віршами, поемами, вишивками, роботами з бісеру з позначкою "на конкурс".

Майже тисяча робіт з усіх областей України надійшла на конкурс, більше половини робіт з сіл.

Конкурс дитячих робіт перетворився в живе, ніким не сплановане обговорення спільних проблем – як жити далі, як і що необхідно зробити, щоб жилося краще.

Благодійний Фонд дуже вдячний, що голова журі конкурсу Михайло Шевченко потурбувався про відшкодування витрат на проїзд багатьох дітей. Інакше вони б не змогли потрапити на урочисту церемонію підбиття підсумків та вручення дипломів і призів.

Танок у виконанні ансамблю "Щедрик" (керівник Світлана Романенко) був чудовим подарунком переможцям конкурсу та гостям свята

А київські творчі танцювальні колективи "Екстрім" та "Щедрик" своїми виступами вітали переможців фестивалю. На перший погляд – це звичайні негавманні, веселі діти зі своїми повсякденними клопотами – заняттями в школах, власними мріями, думками. Але коли учасники свята виходять на сцену, глядачів просто

вража їхня творча майстерність, артистичність, віртуозність виконання танців. І, безумовно, заворужує шанувальників та щирість і теплота, з якими ці маленькі артисти виконують свої танцювальні композиції.

Переможців конкурсу визначало незалежне журі, до складу якого увійшли представники громадських організацій, відомі діячі мистецтв і культури.

У вітальному листі до учасників конкурсу міністр культури Ігор Лиховий зазначив: "Ваші безпосередні твори – це шире відзеркалення дитячого світогляду. У них ми бачимо дитячі мрії про майбутнє, сприйняття оточуючого світу та його відтворення за допомогою символів, кольорів. Широ вдячний усім, хто відгукнувся на девіз конкурсу. Отже, він є символом творення сучасної національної культури, залучення молодого покоління до державотворення, суспільно корисної діяльності".

Присутні на святі представники діаспори, які були учасниками IV Всесвітнього Форуму Українців, не приховували свого захоплення та задоволення від багатства й розмаїття дитячих талантів. Святослав Гуляк з Нью-Джерсі зауважив: "У країні є майбутнє, якщо вона багата такими талантами, треба лише не занепасти паростки творчості в дитячих душах, дати розквітнути їм пишно та яскраво на славу рідній неньці України"

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03	Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85	Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95	Суми	Перетяцько Олексій	(0542) 25-88-98
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63	Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Яценю Софія	(0512) 49-67-90	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113	Хмельницький	Вітрянний Олесь	(0382) 65-32-01
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25	Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Рівне	Кривий Ігор	(0362) 22-20-26	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
						Чернівці	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

СУБ'ЄКТИВНІ ЗАУВАГИ З ПРИВОДУ...

СМІЛИВІСТЬ ЧИ НАХАБСТВО?

Щось таке з нашим прем'єром відбувається екстраординарне... Ми ж пам'ятаємо, як під час перемовин щодо Універсалу національної єдності він був готовий підписати геть усе, демонстрував безмежну повагу до Президента і обіцяв діяти виключно в межах Конституції і законодавства. І раптом у Брюсселі він перекреслює багаторічну роботу щодо євроінтеграції України, перевищивши свої повноваження. А потім розпочинає бюрократичну війну проти глави держави, виключно нехтуючи нормами як Основного Закону, так і службової етики. Янукович повертає Президентові його укази, замість просто їх підписати.

Чим пояснити такі брутальні дії? Напевно, у колах керівної групи Партії регіонів (Ахметов, Кушнарьов, Богатирьова, Колесников та інші) вже сформувалася думка про те, що, користуючись численними недоречностями і суперечностями конституційної реформи, можна взагалі усунути Президента від здійснення реальних владних повноважень. Чи не саме це мав на увазі прем'єр, коли заявив, що міністри силового блоку і закордонних справ будуть виконувати його накази, а не накази Президента? Невже так добре ведеться у справі збільшення (специфічними методами) кількості прем'єрських голосів у парламенті? І що чекає Україну, коли "яну-

ковичі" наберуть конституційну більшість голосів у Верховній Раді? А тут ще "таємна вечеря" в Москві Януковича і Путіна протягом 4 годин без свідків... Про що домовлялися? Судячи зі всього, треба чекати великих політичних струсів не пізніше грудня поточного року. Можливо, Верховну Раду тоді таки ж прийдеться розпускати і проводити нові вибори. Сподіватися на те, що Януковича та його команду задовольнить тільки частина влади в державі, не випадає... Можна припустити, що такий розподіл не влаштовує і закордонних прихильників Януковича – Ахметова. У будь-якому випадку на Україну насуваються нові важкі випробування. Треба, щоби народ і провід виявилися готовими до них.

Богдан СТЕПОВИЙ

БОЛИТЬ!

ЗРАДА І КАПІТУЛЯЦІЯ

Мені, як громадянину України, який пройшов тернистими шляхами боротьби за волю і незалежність України та багаторічний термін ув'язнення в ГУЛАГу, незалежність України і наповнення тієї незалежності національно-державницьким змістом є сенсом життя, яке наближається до фінішу. Тому надто відчутно і болісно усвідомлюю ті негативні події та негаразди, які відбулися і відбуваються в Україні всупереч сподіванням, які були окрілені помаранчевою революцією. Гірко визнавати поразки, а ще гіркіше розчарування в довірі до багатьох "героїв" Майдану, чий обіцянки "бандитам тюрми" залишилися дешевим пустослів'ям. Невже реальним кінцевим результатом Майдану став сумнозвіс-

ний "меморандум" та парламентські вибори з усіма наслідками боротьби за владу, а не долю України? Тепер "маємо те, що маємо". Бандитам влада, а нам, сподівальникам і мрійникам, підсолону дулю. Що ж, це черговий урок. Адже вже переконалися, що довір'я черговий кандидат будь-якого рівня може заслужити лише ділом, а не словом, від якого легко відмовитися. Виборець має бути впевненим, що його не зрадять. Тому нам дуже потрібний закон про люстрацію кадрів колишнього комуністичного режиму і їхніх спецслужб, які сьогодні займають значну нішу владних структур. До влади рвуться і здебільш проходять висуванці криміналіте-

ту, великого бізнесу і чужинецьких спецслужб, інтереси яких є далеко не державницькими, а тим більше не національними і народними. Нам потрібно обирати до всіх гілок влади патріотів-професіоналів, щоб вони працювали на Україну, її державну незалежність та соціальний захист українського народу. Такими мають бути послідовники таких вірних патріотів України, як Євген Коновалець, Роман Шухевич, Степан Бандера і інші, які все своє життя посвятили боротьбі за інтереси українського народу і здобуття державної незалежності України. Шануймо нашу віру й християнську мораль, патріотизм і національну свідомість.

Михайло БАКАНЧУК,
Спілка політв'язнів і репресованих,
м. Тернопіль

КАРМА І МИСТЕЦТВО ВИБОРУ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Проте не легше буде фракції "Наша Україна" у разі, якщо вона відхилить нав'язливу пропозицію Партії регіонів і соціалістів, і оголосить про свою опозиційність. По-перше, що тоді робити міністрам від "Нашої України": залишатися їм у владі чи йти у відставку? Якщо врахувати, що добровільні відставки не є в традиціях вітчизняного політикуму, то міністрам мимоволі доведеться вибирати. І це ще питання, чи багато з них набереться таких, котрі самі відмовляться від крісла, а не віддадуть перевагу сумнівному, з точки зору моралі чи політичній доцільності, але все таки більш бажаному, виходячи з меркантильних інтересів, рішення про своє остаточне входження в "лоно" владної донецької стихії. Та й перехід в опозицію ставитиме нашоукраїнців знову перед проклятим вибором: що далі? Чи приєднуватися до Юлії Тимошенко, а чи пробувати пускатися у самостійне плавання, формуючи ще один опозиційний центр. Виходячи з того, що лаври головного опозиціонера безроздільно належать одній особі, то в будь-якому випадку доведеться обмежитися "підтанцюваннями" на других ролях.

"І тут, і всюди – скрізь погано..." Це – Шевченко, і про інший час, але звучить ніби про час теперішній, і про невдатну ліберальну команду, яка раніше позиціонувала себе як "помаранчева", і яку нині з легкої руки лідерки БЮТ називають "любими друзями". Наразі неможливо спрогнозувати, як ляже політичний пахляс залежно від неминучого рішення фракції "Наша Україна" (не можна "жувати" безкінечно), проте є очевидним, що на Президента лягає весь тягар відповідальності за відстоювання національних, питомих українських інтересів у державі, оскільки жодна з парламентських сил, здатних впливати на перебіг ситуації, за великим рахунком навіть і близько не є проукраїнською і мислячою в координатах української нації. З цим необхідно рахуватися, навіть якщо комусь із українських патріотів цього робити дуже не хочеться. Такою є реальність. І замість того, щоб продовжувати патетично лементувати з приводу "втрати ідеалів Майдану", чи не ліпше предметно зайнятися, поки є час, для початку хоча б ревізією правового і правоцентристського політичних флангів, – з тим, щоби при прийнятті рішень не повторювати помилок недавнього минулого. На жаль, поки що політичні сили, здатні послідовно відстоювати українські національні інтереси, залишаються в стані анабіозу, не демонструючи волі до перемоги, а здебільшого перебуваючи у фарватері провідних політичних партій, які інтереси нації і держави міряють переважно глибиною власної кишені.

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ
"Нація і держава"

Борис ВАСИЛЬЧЕНКО,
секретар Ради ветеранів Київверго

*Ти, брате, любиш Русь,
Як хліб, як кусень сала.
Іван Франко.*

"ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ"
КРИМІНАЛЬНОЇ
КОНТРРЕВОЛЮЦІЇ

...Переді мною групова фотографія випускників 10-го класу 1960-го року Кіровоградської середньої школи Київської області. Симпатичні обличчя юнаків та дівчат. А ось і фото Мороза О., який, за словами директора школи Циганенка Мефодія Левковича, ніколи не відрізнявся від інших учнів своїми організаторськими чи лідерськими здібностями. Зате у шкільні роки любив Шурік Мороз Павлика Морозова, про що неодноразово говорив на піонерських та комсомольських зібраннях. І цю любов Мороз О. проніс через усе своє життя аж до похилого віку. А далі Мороз зростав ідейно та продовжував формувати свій світогляд під керівництвом секретаря Тарашанського райкому компартії Олександра Ткаченка. Того самого Ткаченка, який, ставши спікером парламенту, пихато заявляв: "Я не перший, ну й не другий у державі!" Це його, Ткаченка, народні депутати достроково "викинули" зі спікерського крісла. Як і Медведчука, разом з яким Мороз розробляв оту недолугу політреформу. Мені довелося працювати з Морозом, коли його "пішли" з обкому компартії і відіслали на "кладбище партійних талантів" – у профспілку. Але пройшов деякий час, такі люди, як Мороз, були потрібні компартії, і йому "довірили" пост секретаря парткому Київських обласних організацій. Однією з жертв Мороза став голова міськкому профспілки транспортників Шепілко А. А.

За наклепом співробітника про вживання горілки на роботі Шепілка виключили з партії, вигнали з роботи, і невдовзі помер від нервових стресів здоровий красивий чоловік. Але не завжди Мороз був таким принциповим. Пам'ятаю, як голова облпрофради Шевель М. І. навіть на партійні збори приходив, як "зюзя". Бачив те Мороз і мовчав, вдавав, що не знає про запої Шевеля. Бо то ж був "нужний чоловік", як говорили "партейні". ...Мороз постійно виступає за надання російській мові статусу державної. І як на позитивний приклад посилається на Білорусь. Довелося мені спілкуватися з білорусами, які колись говорили лише рідною мовою. Але тепер раділи, що "бацька" звільнив їх від необхідності знати рідну білоруську мову. Не знали, сердешні, що коли народ зрікається рідної мови, то це уже не народ, а населення, яке їсть, п'є, розмножується і, як говорив

Леонардо да Вінчі, наповнює нужники. А О. Потебня писав, що для українців денационалізація (русифікація) призводить до аморальності, мерзотності, здичавіння. В умовах, коли наш медійний простір окупований Росією, надання російській мові статусу державної призведе до зникнення мови української. Чи знає про це Мороз? Звичайно ж знає. Але так хочеться бути, якщо не першою, то, як говорив Ткаченко, і не другою особою в державі! У своєму політичному заповіті Петро І писав, що для досягнення світового панування Росію треба тримати у постійних війнах (що, між іншим, у Росії виконується від Петра І до наших днів), а також підтримувати безвладдя у Польщі, щоб потім Польщу, як і Україну, "прибрати к рукам". Мабуть, ніхто не зробив стільки для безвладдя в Україні, як Мороз та його

фракція в парламенті (чого тільки одна, задумана ним і Медведчуком, політреформа варті!). Мороз, звичайно, займе своє місце в українській історії, і нащадки його дії оцінять належним чином. Оцінять за те, що він доклав рук до того становища в країні, яке маємо нині, і яке я би умовно назвав "морозовщиною". Що це таке? Це особливий, вищий вид корупції, коли на догоду одній особі або групі осіб "здаються" інтереси не тільки виборців, а й цілої нації. Це спроба знищити здобутки революції помаранчевої та провести у державі контрреволюцію кримінальну. Це коли, за висловом духовного владки Любомира Гузара, за гроші продається не тільки совість, а й душа. Це коли в інтересах Москви у державі створюється безвладдя. Це коли, аби завоювати місце у парламенті, робиться спроба надати мові сусідньої держави статус державної, що є не що інше, як загроза національній безпеці. Це коли говорять, що серцем вболівають за колишньою советською імперією з її Павликами Морозовими, ГУЛАГами, репресіями, голодоморами і т. ін. Це коли землю, яку у селян колись відібрали комуністи, сучасні комуністи та соціалісти не хочуть селянам повернути. Це коли у псевдоукраїнському парламенті захищаються не інтереси українського народу, а інтереси Кремля та покірних йому "донецьких". Великий учений і громадянин Микола Амосов свого часу сказав, що сучасне суспільство хворе аморальністю. А ми додамо, що особливо хвора аморальністю та частина суспільства, яка у Верховній Раді обрала собі спікером Мороза.

Олексій КРАВЧУК

ПІСЛЯ МАЙДАНУ

НА ЗАДВІРКАХ опиняються ті, хто щиро вірив у торжество свободи і демократії

Світлина Святослава
МІЗЕРНЮКА

Я є постійним читачем "Нації і держави". Хотів би через газету поділитися з добримі людьми своїми тяжкими переживаннями, роздумами і надіями.

Моя рідня при всіх режимах, що панували в Україні, зазнавала утисків. Особливо допекли більшовики. Мого прадіда Антона, який був вояком Волинської Повстанської Армії, червоні розстріляли, коли йому було 28 років. Були репресовані і четверо його братів – одного розстріляли, другого заслали на Північ, де замучили в 1940 році, а могили його я знайшов тільки минулого року. Двоє інших Антонових братів відсиділи в тюрмах з 1937-го року до 1954-й року. Під час голодомору 1933-го року вмерло вісім братиків та сестричок мого дідуся Федора.

Тож я палко вітав кінець більшовицької імперії і проголошення Незалежності України. Та, як відомо, нова українська влада не була народною, тож народ почав боротьбу проти замаскованого під "демократію" ворога. Наприкінці 1990-х років, коли я навчався в Національному технічному університеті, в мені прокинулися гени прадіда Антона, і я поринув у вир політичних подій. Брав активну участь в акціях "Повстань, Україно!", "Україна без Кучми", інших антирежимних заходах, за що й поплатився: зі студентів мене відрахували. Та я тоді не засмутився, а вирішив: продовжу навчання, коли впаде ненависний кучмізм!

Після того було всякого: кучмісти знищили мій досить прибутковий бізнес, загнали мене в борги, погрожували кинути у моє вікно гранату, а то й зробити зі мною те, що вони зробили з Гонгадзе... Щастило мені чути і привітні слова, до того ж від дуже авторитетних осіб. Так, Олександр Мороз, нинішній голова Верховної Ради України, писав мені 2004-го року: "... Не опускай руки! Сподіваюсь на тебе і таких, як ти, Олексію!"

І ми, рядові борці революції, рук не опустили. Особисто я зробив все від мене залежне, щоб на рівні району, області повалити ненависний антинародний режим.

Але тепер ми не потрібні, бо він і йому подібні діячі розтоптали те, до чого я йшов з мільйонами українських патріотів понад 15 років.

Не все гаразд і з помаранчевими силами. В 2005 році керівником нашої Овруцької райдержадміністрації прислали Ігоря Клименка, на якого ми покладали великі надії. Та він, член НСНУ, ставленник П. Жебрівського, пішов не в той бік: вчо-

рашні одіозні кучмісти, які ще за колишньої влади були на політичному смітнику, а деякі "відпочивали" в міліцейському спеціалізаторі, перефарбувавшись, стають його заступниками.

У новорічну ніч в нашому "Білому домі" влаштували такий шабаш з гармошкою, що навіть міліція не могла вгамувати бешкетників. За цим спостерігало багато мешканців міста і обурювалися: "Та навіть при Кучмі чиновники так не нахабнілі! Люди добрі, що ж це твориться?"

З усього видно: вчорашня кучмівська наволоч повернулася до корит, а всіх справжніх патріотів, хто виступав за демократію, усунули з посад, партій і ще з більшим завзяттям взялися їх цькувати. Нещодавно пан Клименко завдав нам, демократам, ще один удар в спину: призначив своїм заступником Івана Коруда, екс-начальника районного відділу міліції, який під час помаранчевої революції віддавав своїм підлеглим накази перепиняти автобуси, що йшли на Майдан, скоїв інші незаконні дії, за що після перемоги революції втратив посаду.

Заступником Клименка став і М. Черненко, який за часів Кучми був обласним

прокурором і ретельно переслідував борців з кучмізмом.

Нічого доброго не можна сказати і про овруцького районного прокурора Андрія Мамкута: тому, хто вкраде від голоду курку, дають три роки тюрми, а хто краде мільйони, хто пиляє крадений ліс на 300 пилорамах, що діють в районі, хто чинить інший безлад, той ходить в героях.

Сьогодні багато хто з учорашніх кучмістів всюди показують посвідчення "учасника помаранчевої революції", наробили фальшивих фото на фоні Майдану і волають щосили: "Ми були за Ющенка!". До речі, ні я, ні мої друзі, що не один день відстояли на Майдані, не маємо ніяких посвідчень, навіть ті нагрудні знаки та грамоти для учасників революції, що по партійній лінії надійшли в Овруч, невідомо, кому дісталися.

22 червня в газеті "Україна молода" було опубліковано мою статтю "Домайданились!", де я розповів про ті неподобства, що кояться в Овручі. Як член ВО "Батьківщина" детально зупинився я і на тому, як кучмісти всіляко проникають в організаційні структури БЮТу і безкарно ведуть антидемократичну роботу: "У нашу рай-

організацію поналазило без нашої згоди дуже багато одіозних фігур. Це було зроблено без нашої згоди – таємно, на пікніках, у ресторанах. Ось так їх приймали в партію. Ви, Юліє Володимирівно, неодноразово обіцяли нам, що всіх, хто порушив партійну дисципліну, Статут партії, хто вестиме якісь "таємні вечери", негайно виключать з партії. Поки цього ми в Овручі не спостерігаємо. Написавши Вам, О. Турчинову, А. Шкілю, до політради партії більш як 20 звернень, ми так і не дочекалися реагування".

Невдовзі після публікації Юлія Тимошенко дала розпорядження своїм структурам розібратися у наших внутрішньопартійних справах на теренах Овруцького району. Що ж до інших наших негараздів, то ні Секретаріат Президента, ні Генпрокуратура не проявили ніякої зацікавленості. Мабуть, до вельмишановного Віктора Андрійовича не доходять наші газети і немає кому нагадати йому його ж такі гасло про бандитів, які сидітимуть у тюрмах. Очевидно, жоден президентський радник не наважується пояснити своєму патрону, що в той час, коли в країні реанімується кучмізм, гаранту Конституції треба не вулики і рушники возити по закордонах, а по рідній Україні проїхатися і поцікавитися, чим займаються його ставленики, запитати в них, чи збираються вони зробити хоч один крок в бік народу? Не завадило б Ющенку подумати і про те, доки в наших національних паспортах мулятиме очі все та ж російська мова? Доки на наших вулицях стирчатимуть все ті ж примари-леніни? Доки в нашому Овручі вулиця носитиме ім'я катюги Постишева? Доки безкарно гулятимуть на волі злочинці, що зруйнували у нашому місті пам'ятник жертвам голодомору?

Багато запитань хотілося б задати нашому всенародно обраному.

А часом поглянеш навколо і подумаєш: а чи не плонуть на це все і виїхати за кордон, попросити політичного притулку? Але ж мої предки з діда-прадіда – українці (знаю свій родовід до 1600-х років, досліджував), споконвіку вони жили в Україні, то чому я маю полишати свою землю? Ні, якщо я вже й виїду з Житомирщини, то тільки на Львівщину, Івано-Франківщину чи Тернопілля – туди, де витає безсмертний дух повстанських крівоків. Бо новий Майдан, якого чекає з нетерпінням уся чесна Україна, піднесе той дух до рівня національної святині, той дух поведе за собою не екзальтовану юрбу, а муштровані загони нових повстанців-переможців.

с. Велика Фосня на Житомирщині

ПЛАНІ ПАРТІЇ – ПЛАНІ НАРОДУ?

Таїса ПЕТРОВСЬКА

Патріарх українського гумору Павло Прокопович Глазовий дуже влучно написав: "Корчить кожен захребетник з себе демократа. Любить лізти в гуманісти братія мордата". Отак три місяці поспіль братія Партії регіонів на чолі із двічі "не судимим" "професором" розпиналися за долю сердешної України й пересічного українця, обіцяли покращення нашого життя уже сьогодні. Товпилися, штовхалися, лізли до влади. Проштовхнулися! Пролізли! У Горлівці міський голова Іван Сахарчук від Партії регіонів, кращий друг депутата Верховної Ради України пана чи то товариша Янковського, вже приймає рішення щодо покращення нашого життя-буття.

На центральному проспекті міста, проспекті Леніна (!) розташована школа №55. Поруч трамвайна зупинка. Була там чималенька ділянка із гарним сквером і спортивним майданчиком, у якому діти могли і м'яча пограти, і побігати, і лінійки там проводилися з нагоди першого чи останнього дзвоника. В теплу пору на перервах діти зазвичай бігли там, аби не сидіти в задушливих класних кімнатах.

Накинув оком якийсь грошови-

тий дука на той сквер і спортивний майдан, і тут-таки міська рада на чолі із головою-регіоналом ухвалила рішення відчирити той ласий шматок землі для будівництва якогось там супермаркету. А навіщо дітям сквер, навіщо спортивний майдан? Вирубали кілька десятків дерев, нагнали техніки, зводять паркан – двометрову металеву огорожу майже впритул з вікнами західного крила школи – риють котлован. Реве, гуде! Робота кипить!

До речі, в цьому районі немає ніякої потреби в магазинах, позаяк їх тут більше десятка: і "Едем", і "Юлія", і "Фуршет", і супермаркет агрофірми народного обранця пана Звягільського, і пристойний базар, на якому магазин на магазині і кіоск на кіоску.

Постає питання: "То для чого так знущатися над школярами?" Сидітимуть діти у класах й слухатимуть своїх викладачів під шум і гуркіт будівельних машин. А ще факультативно проходитимуть курс "регіональної мови". Всім відомо, що на будівництві не ті слова вживаються, якими спілкуються дипломати. Вчителям й дітям треба буде затикати вуха, щоб не чути багатоповерхових матюків. Ми розуміємо, що для Януковича ми просто козли і бидло, – це він без тіні сорому стверд-

жував під час президентських виборчих перегонів, ми це пам'ятаємо! Діти можновладців мають змогу навчатися в елітних школах, а людські – нехай томляться у задушливих класах під гуркіт техніки та матюки великої, могутньої "регіональної мови". Треба сказати, що у цій школі відкрито кілька українських класів, але для нашої влади краще, щоб вони вивчали російські матюки.

Для регіоналів саме поняття українського ненависне. Вони радо продадуть Україну Московії, виявляючи "верноподданічність" Путіну. Тому калашнікови й б'ють привселюдно українських журналістів і операторів, цинічно говорячи про свободу слова. Отак і живемо "на нашій не своїй землі", ДОПОКИ? Тільки дістався Янукович до прем'єрського крісла – то вже й починає показувати свою справжню сутність! Невже ж ми раби німі й глухі? Невже ж у нас тільки симоненки, морози і яничари у Верховній Раді? Невже ж не знайдеться порядних депутатів, аби не допустити свавілля Януковича! Не дамо їм чинити наругу над українцями, українською мовою, українською історією, культурою!

м. Горлівка,
Донецька область

РЕЗОНАНС

СТАТТЯ ОБУРИЛА І ОБРАЗИЛА

Насамперед хочу подякувати за вашу патріотичну газету, яку я завжди чекаю і досконало вивчаю, яка допомагає мені почуватися українцем у нашому сплюндрованому краї. Та ось мені потрапила на очі стаття з Маріуполя з бравурною назвою "Схід і Захід разом!", яку написала мадам Молчанова. Не будемо вдаватися до детального розгляду цієї статті, але дивує те, що ця безробітна вчителька робить невдалу спробу глобального аналізу економіки, замість того, щоб проаналізувати жахливий стан національно-патріотичного виховання в навчальних закладах Маріуполя та всієї Донецької області.

Може, її просто не обходить або ж вона робить вигляд, що не знає про те, що в Маріуполі найнижчий відсоток дітей навчається українською мовою; що в місті не можна подивитися українську виставу чи купити українські книги, часописи, символіку; оголошення в транспорті ведеться виключно російською мовою. А в державні свята забувається існування державного прапора.

Мене здивувало, що ваша газета надрукувала статтю, в якій вихваляються ненависники української мови, ідеї, культури. Ця стаття мене обурило і образило.

Ілля МАНЧЕНКО,
член КУН, заст. голови
маріупольської студентської "Просвіти"

Василь БІЛОУС,
член КУН

КАРБИ ПАМ'ЯТІ

ЗНИЩЕНІ УКРАЇНЦІ

Двадцять вісім кандидатів і докторів наук, лекторів і пропагандистів, які були членами парткомісії Черкаського обкому КПУ на чолі із Я. А. Полуляхом, майже чотири години переконували мене в тому, що українська мова неперспективна, а мовою нової нації "советский народ" має бути лише "великий й могутий русский язык". Затвердила ця парткомісія моє виключення із КПРС, бо не каюся, не просився, не визнавав захист української мови в Україні помилкою, злочином, а святым обов'язком перед українським народом, який мене народив.

Престарілі члени парткомісії ЦК КПРС, в минулому секретарі обкомів, на розгляд апеляцій самогонщиків, гвалтівників, злодюжок, хатніх дебоширів витрачали три-п'ять хвилин. Для мене ж, як "мелкобуржуазного украинского националиста" виділили більше півгодини, намагаючись довести мені, що українська мова в Україні зайва. На засіданні парткомісії, яке вів член Політбюро Соломенцев, були присутні також член Політбюро Пельше і голова КДБ України генерал Федорчук, москвич, українець, зросійщений не до п'яти років, а ще в лоні матері. Федорчук поставив мені запитання: "Назовите указ, постановление, решение партии или правительства, свидетельствующие об ущемлении в Украине украинского языка". Я розгубився, бо досвідчені злочинці відбитків пальців не лишають. Але згадав про те, що у 1971 році у технікумах України була введена військова підготовка за рахунок скорочення годин викладання української мови і літератури, та що в Україні вчителям російської мови і літератури середніх шкіл виплачують зарплату на 15% вищу, ніж учителям української мови і літератури. Коли я заявив, що в українських містах Донецьк і Дніпропетровськ закрили всі україномовні школи, мене поправили: "Не врете! В Днепропетровске есть одна украинская школа". "Садиты! Садиты!! Он меня чуть не сагитировал!" – вигукнув етнічний українець-яничар, генерал КДБ Федорчук.

Відомо, що зросійщений українець часто стає більш затятим російським шовіністом, а то і російським нацистом, ніж росіянин. Приклад сьогоднішня – доморощений Базелюк. Яничар є яничар!

Отже – ні в одній з партійних інстанцій я не каюся, не визнавав своєї вини, а доводив, що КПРС продовжує політику російських царів щодо зросійщення України, а отже, помиляється. "Отправляйтесь домой. Результат сообщим". 28 вересня 1972 року мене арештували, до суду пострігли, взяли відбитки пальців, кинули на голі нари до кримінальних злочинців. А тепер, за часів незалежної України, я маю слухати демонстративно російськомовні виступи депутата Петра Симоненка. Скільки ж у нас яничарів!

Я не вимагав для української мови статусу державної в масштабі СРСР. Я захищав українську мову в Україні від агресії російської. Цитую з виroku, висесеного мені колегією Черкаського обласного суду у справі № 1к-5, найголовніше звинувачення: "Білоус В. К. висловлював переконання про те, що на Україні багато будується російських шкіл, навчання проводиться російською мовою і навпаки, в Росії, де проживають українці – жодної української школи, що все це веде до зросійщення українців. На Україні проводиться політика насильного зросійщення, в зв'язку з чим занепадає українська мова – "головна суть України".

ЯКА МОВА В НАС "НЕПЕРСПЕКТИВНА"?

Все це я стверджував ще у 1972 році, але і на п'ятнадцятому році незалежності від Росії зросійщення України не припинилось, а в певних аспектах і посилюється.

Тим часом, у західних державах все більше виділяється коштів на захист національної мови, національної ідентичності. Франція обороняється від засилля англійської мови, Естонія не дала грома-

дянства іншомовним нацменам, які не визнають естонську мову державною. США досі визнаються еталоном сучасної демократії, тож прислухаємось до їхнього президента Джорджа Буша: "Ми будемо надавати мексиканцям громадянство, якщо вони будуть працювати, сплачувати податки і вивчати англійську мову". Чому ж наші силові міністерства дозволяють розперізуватися "рускоязычным" носіям окупаційної мови безкарно? Чому Базелюка чи Грача не відправити куди належить за зневагу до української мови?

Москва припинила передавати сотні мільйонів доларів підтримки компартіям США, Франції, Греції чи Іспанії. Зрозуміло, куди направляються Москвою зекономлені кошти, адже мовна вакханалія в Україні інспірована Москвою. Вітренко, Грач, Базелюк, Симоненко і сотня їм подібних патріотів сусідньої держави шкодять Україні не безплатно, не безкорисливо. Може, й дехто в МВС отримує від Москви доларів не менше, ніж Грач, Вітренко чи Базелюк? Зайдіть у книжковий магазин: вартість "Правил дорожнього руху" три гривні, а "Правил дорожнього руху" – дві гривні. Пан Луценко дав фору російській мові 33,3%. Задурно?

Російська імперія задушила сотні мов невеликих народів Сибіру і асимілювала ці народи. В умовах російської імперії українська мова в Україні дійсно була неперспективною, приреченою на загибель. Але тепер в незалежній державі Україна російська мова повинна стати неперспективною в Україні. І справді, у загальноосвітніх україномовних школах України, де у наші дні російська мова прирівняна до англійської чи іспанської, тобто вивчається як іноземна, батьки своїх дітей у російські класи не посилають, надаючи перевагу англійській мові – мові міждержавного спілкування.

Панування української мови в Україні природне. Ми, українці, захищаючи в Україні українську мову від агресії російської, тисячами карались у в'язницях, гинули на Соловках, у Сибіру, на Сахаліні, на захист української мови українці спалювали себе живцем на могили Тараса Шевченка, але, щоб ми не робили, "рускоязычну" публіку на кшталт Вітренко, Грача, Базелюка, Симоненка, Кушнарєва прихилити до української мови неможливо.

Коли я, зросійщений українець, в Уманському технікумі механізації почав вести предмет "Експлуатація машинно-тракторного парку", курсове і дипломне проектування замість російської мови українською, то в той же час народний депутат ВР України всіх п'яти скликань Олександр Мороз почав вести той же самий предмет ЕМТП в Таращанському технікумі замість українською мовою – російською, а тепер, на п'ятнадцятому році незалежності України від Росії, розпинається за надання окупаційній російській мові статусу державної. Чому? Думаю, що Сан Саніч очікує повернення в Україну "старшого брата" з питанням: "Ну, чем ты, дорогой, занимался под бандеровской оккупацией Украины?".

Що повинна зробити українська Вер-

ховна Рада (або що повинна зробити Верховна Рада для України, а не для Росії)?

Як політ'в'язень комуністичного ГУЛАГу, я маю моральне право давати поради українцям, більшість з яких за радянської окупації мовчали, перед Москвою вислужувались, а я за захист української мови в Україні пустив прахом свою кар'єру, поставив під удар КДБ своїх дітей і родичів.

Я переконаний, що лакмусовим папірцем для Верховної Ради України п'ятого скликання буде не вирішення га-

зової проблеми. Ми, українці, вміємо підтримувати тепло у своїх оселях ліпками, штурпаками, ріщям, соломомою, маємо невичерпні запаси кам'яного вугілля, можемо відкрити закриті шахти бурого вугілля, та й родовища торфу невичерпні.

Натомість, аби продемонструвати своє українське, а не проросійське обличчя, Верховна Рада має, по-перше, прийняти спеціальну постанову про захист в Україні розтоптані царями і вождями української мови. А також оголосити румунську, польську, російську, угорську і німецьку – мовами окупантів України і обмежити їх вживання у всіх сферах життя.

По-друге, негайно визнати воєнків Української Повстанської Армії героями України, які боролися проти німецьких, угорських, польських, російських, румунських окупантів не на їхніх землях, а на землі українського народу. Пенсії живих воєнків УПА мають бути вищі, ніж у відставних генералів КДБ.

По-третє, оскільки антиукраїнська влада Гуренка-Кравчука не лише розікрала надбання українського народу, а і віддала Москві всю атомну зброю, включно з тактичною, залишивши Україну беззброною перед московським імперським хижаком, слід без референдуму прийняти постанову про вступ України під захист НАТО.

По-четверте, Верховна Рада України зобов'язана прийняти постанову про створення Міжнародного Трибуналу для розслідування злочинного геноциду українського народу московськими вождями в 1933 році. Замовники і виконавці запланованого голодомору мають бути ви-

явлені, викриті поіменно і посмертно засуджені трибуналом.

П'яте обов'язкове рішення Верховною Радою України має бути прийняте щодо статусу півострова Крим. Ні Путін, ні уряд, ні Державна Дума Російської Федерації не мають жодних підстав вимагати повернення півострова Крим у склад території Російської імперії. Півострів Крим був у минулі століття окупований Росією як, наприклад, Індія – Англією. Але минулі окупації чужих територій не є підставою для сучасних зазіхань на землі інших народів. Півострів Крим прив'язаний до України не лише географічно, а й історично. Перепис населення півострова у XVII столітті свідчить, що українців-невільників у Криму було у два рази більше, ніж кримських татарів.

Скільки років незалежності України – стільки ж років колотнечі у Криму. Кримська Автономія і Придністровська Республіка є наслідком колоніального панування в Україні і в Молдові хижаків, яким була і є Московська імперія. Російський окупант не бажає сам вчити українську чи молдовську мову і не посилає своїх дітей до україномовних у Криму чи молдовомовних у Молдові дитячих садочків, чим відкидає природне вирішення міжетнічного конфлікту (вчи мову на-

роду, на землі якого живеш) на десятки років.

Хто, з яких міркувань не витурив із Криму нахабних "рускоязычных" окупантів, а навпаки – надав окупантам автономію?

Можливо, не гуманно примушувати російського генерала Герасимова у його 85 років вчити українську мову, так, як і всіх зросійщених громадян України похилого віку, але держава Україна має потурбуватися, аби українська мова в Україні почала відроджуватися, Україна почала дерусифікуватися з дитячих садочків і шкіл. Я, український націоналіст, категорично проти депортації із Криму, з Півдня, зі Сходу України росіян в Росію. Але вважаю, що для збереження в Україні спокою, стабільності розвитку, запобігання мовних чи міжнаціональних конфліктів слід депортувати таких осіб, як Вітренко, Грач, Кушнарєв, Шуфрич, Базелюк, членів Партії політики Путіна, тих депутатів регіональних рад, які взяли участь у продовженні політики російських царів та московських вождів щодо зросійщення України.

Верховна Рада України п'ятого скликання має виправити помилку Верховної Ради першого скликання: ліквідувати шкідливу для територіальної цілісності держави Україна Кримську Автономію, повернути Криму статус області.

Вирішення чи невіршення заганих вище п'яти питань суспільного життя України дасть відповідь на питання, якою є Верховна Рада України п'ятого скликання: українською чи антиукраїнською?

М. Умань.

Закінчення.
Початок у минулому числі

Кілька днів тому на редакційний стіл ліг конверт, якого надіслав нам, як що вірити зворотній адресі, анонімний автор з Одеси.

Всередині ми виявили ксерокопію газетної публікації за жовтень минулого року під промовистим заголовком "Жінок і дітей розстрілювали в по-тилицю" – інтерв'ю, яке дав кореспонденту From-UA Єгорові Количеву автор книг "Гірка правда: злочини ОУН-УПА (сповідь українця)" та "Гірка правда: тінь Бандери над злочинам народодовбивства" Віктор Поліщук.

Зрозуміло, вже сама назва публікації загострює увагу читача на "звірствах" "українських буржуазних націоналістів", які вони чинили на рідній землі. Важко зрозуміти, які мотиви спонукали аноніма надіслати такого листа саме нам і яку мету при цьому він переслідував, адже ознайомлення із змістом інтерв'ю нічого нового нам не відкрило. Воно наскрізь за-пложене і пронизане духом ненависті й ворожості до справжніх борців за свободу і незалежність України, жертвовність і героїзм яких, на превеликий жаль, досі належним чином не пошановані у нашій державі.

Віктор Поліщук, натомість, приводячи статистичні дані, звинувачує їх у значних жертвах українців і поляків у роки Другої світової війни на теренах Волині і Галичини. При цьому він заявляє, що його праці досі не відважисвся піддати науковій критиці ще жоден "український націоналістичний історик", жоден з них не дорікне йому в помилованості щодо фактів чи висновків.

Та чи дійсно усе те, про що так "відверто і чесно" окремі друковані засоби масової інформації під рубрикою "Уроки історії" розповідають своїм читачам, є достовірною правдою?

За роз'ясненнями з цього приводу ми звернулися до директора Центру українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора історичних наук, професора Володимира СЕРГІЙЧУКА.

– Пане Володимире, що Ви можете сказати у відповідь на вищезгадане інтерв'ю Віктора Поліщука?

– Насамперед це питання варто розглядати у дещо ширшому аспекті. Хочу підкреслити, що упродовж віків український народ ніколи не припиняв боротьби за своє одвічне право бути господарем на власній землі. Особливо розмаху національно-визвольні змагання набули в роки Другої світової війни, коли збройну боротьбу проти більшовицького і гітлерівського режимів очолили ОУН і створена нашим народом Українська Повстанська Армія. Саме ОУН-УПА була єдиною політичною і військовою силою, яка в той надзвичайно важкий час продовжувала боротися за незалежність України. І віковичне прагнення нашого народу до свободи, підтримуване десятки років саме націоналістами, вилилося в могутнє "Так" на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року.

Але його одностайність у виборі своєї долі не тільки заскочила відвертих ворогів відродженої держави, а й противників усього українського.

Запеклих ворогів українства особливо занепокоїло те, що в незалежну Україну повертаються ті, хто боровся все життя за її самостійність – зі зброєю в руках на українській землі чи політичними акціями на еміграції.

Чи могли з цим змиритися ті, ідеологія яких у своїй суті не допускає права українському народові на самостійне життя? Вони й почали всіляко паплюжити українських патріотів перед власним народом. Кінцева мета цієї широкомасштабної акції – підірвання основ Української держави з наступною її повною ліквідацією. А перший крок до цього – відмежувати ОУН-УПА від українського народу, знову, тепер уже за нових політичних реалій, представити йому цю організацію злочинною. А тоді й можна буде нав'язати українському суспільству стару концепцію: ідея самостійності України не має перспективи, оскільки, мовляв, її носієм постійно виступала "злочинна" ОУН-УПА.

І ще краще, за цим сценарієм, якщо українців у цьому переконуватимуть самі українці. А таких знайти, на жаль, поки що немає проблеми. Особливо з тих, хто українцем себе заявляє тоді, коли це вигідно їм, і їхнім закулісним ідеологам.

Одним з таких і виявився нібито український з Канади Віктор Поліщук, котрий свого часу і видав "Гірку правду..." (До речі, цей нібито переслідуваний у Польщі українець мав можливість здобути там вищу освіту і працювати прокурором. Ми не знаємо жодного іншого українця, якому комуністична Польща довірила б прокурорську посаду. За які ж кошти переслідуваний у Польщі українець Поліщук видає у Канаді свою "Гірку правду...", якщо він плакався перед довірливими українцями Торонто, що не має за що жити? А відтак тривалий час не хотів звільняти помешкання, куди його поселили на визначений час. – Ред.)

Присвятивши "пам'яті жертв ОУН-УПА труд цей", автор найперше попереджає читача: "Нехай ніхто, хто почуває себе українським націоналістом, не кидатиме мене болотом, не прочитавши цієї книжки".

Я прочитав дуже уважно "сповідь українця", і хоч не належу до націоналістичних організацій, народився у повоєнний час на історичній Київщині, але повинен відповісти Вікторові Поліщуку: на відміну від нього, я не тільки ознайомлений з писаннями ідейних противників ОУН-УПА, а й переглянув велику кількість документів з колишніх таємних архівів. І саме це змусило мене не мовчати у зв'язку з появою книги Віктора Поліщука, який, не попрацювавши в тепер відкритих учорашніх спецхранах (таку можливість сьогодні мають усі дослідники), узявся з чужого голосу "змити з українського народу пляму ганьби за злочини ОУН-УПА", бо, мовляв, "існує потреба правди. Це треба сказати. Бо гірка правда краще лікує, ніж солодка брехня".

До речі, свою позицію щодо цього я висловив майже відразу після виходу в світ книги Віктора Поліщука, ще в 1997 році. І дивно, що через вісім років по тому він пафосно заявляє, що досі його аргументів і фактів ніхто не спростував і не заперечив.

За останні роки я зрозумів, що Віктор Поліщук не знає, як відчиняються двері архівів. Йому простіше повторювати все те, що протягом майже півстоліття писали недобросовісні історики, вихоплюючи з документів лише відповідно вигідні їм факти. А тому з-під пера заангажовано оплачених за антиукраїнство й антиісторизм, з дозволу сказати, вчених виходила потрібна "гірка правда", як у "сповіді українця".

– І про що ж свідчать архівні документи?

– Відповідаючи Вікторові Поліщуку на його паплюження ролі ОУН-УПА в історії українського народу, мусимо, звичайно, розглянути проблему українсько-польського збройного конфлікту в Західній Україні в роки Другої світової війни, зокрема й на Волині, яку автор узяв за формальний привід для написання своєї книги. Але замість того, аби дослідити глибокі коріння українсько-польського непорозуміння, не кажучи вже про уважне вивчення документів з архівних сховищ, Віктор Поліщук повторює з чужого голосу вимоги до українців про вибачення за нібито скоєні ними злочини.

Доводиться тільки дивуватися з автора, який не вважав за потрібне, взявшись давати рекомендації українському народові про вибачення, глянути в підручники історії. А з них він міг би елементарно довідатися, що Волинь і Галичина, як і Надсяння, Холмщина та Підляшшя, ще з часів Київської Русі належали державі наших предків.

То що вже говорити про Волинь і Галичину, які завжди залишалися в заплілі найзахідніших регіонів українського автохтонного розселення.

За даними професорів польського університету в Кракові Крижановського і Куманецького ("Статистика Польщі". Краків, 1915), етнографічний склад населення Волині перед Першою світовою війною був таким: 1. Ковельський повіт: поляків – 4,59%, росіян – 3,83, українців – 78,49, німців – 0,90, жидів – 11,48, інших – 5,79;

СПРАВЖНЯ

2. Кременецький повіт: поляків – 3%, росіян – 3,37, українців – 82,72, жидів – 12,23, інших – 0,68; 3. Луцький повіт: поляків – 9,7%, росіян – 5,19, українців – 56,96, німців – 12, жидів – 14,13, інших – 2,02; 4. Острозький повіт: поляків – 6,61%, росіян – 2,54, українців – 76,68, німців – 1,48, жидів – 10,80, інших – 1,89; 5. Рівненський повіт: поляків – 9,9%, росіян – 3,48, українців – 60,48, німців – 8,94, жидів – 15,97, інших – 1,94; 6. Володимир-Волинський повіт: поляків – 8,37%, росіян – 2,74, українців – 72,09, німців – 5,66, жидів – 10,42, інших – 0,72; 7. Дубнівський повіт: поляків – 6,51%, росіян – 4,46, українців – 68,22, німців – 3,54, жидів – 11,48, інших – 5,79.

Справа ж якраз у тому, що саме постійна агресія Речі Посполитої на схід не тільки витісняла значною мірою україн-

ляки виступили збройно проти творення державності українців на їхній землі, де їх завжди було більше кількісно? Невже галичани збиралися включити до складу ЗУНР Краків і Познань?

Чомусь про все це забувають ті, хто став джерелом "вигідної правди" про вину українців для Віктора Поліщука.

А хіба українців не зачепило за живе, коли в серпні 1941 року в околицях Львова поширювалися підтримувані гітлерівцями польські листівки антиукраїнського спрямування, і місцеві поляки, зокрема в Гишках, поздирали синьо-жовті прапори з приміщень української влади, вивісивши на їхнє місце німецькі? Чи відомо Вікторові Поліщуку та його ідейним натхненникам, як у ті дні у Вирнях Глинянського району також подерто українські прапори, а на портреті Тараса Шевченка виколено очі?

Як до подібного поставилися б поляки, коли б українці ось так познувалися над їхніми святинами і над портретом Адама Міцкевича?

Чи не з таких ось "дрібниць" і почав

розгорятися українсько-польський конфлікт у роки війни? Я вже не кажу про польський терор над українцями Холмщини з 1941 року, що вилився 1942 року в масове фізичне винищення, в першу чергу, свідомих провідників.

Я розумію, що мені відразу ж можуть нагадати: мовляв, кровопролиття почалося не в Галичині, а на Волині.

Так і це має свою закономірність. І не тому, що на Волинь поширили свою діяльність бандерівці, як хоче переконати читачів Віктор Поліщук. А тому, що там раніше почався збройний виступ українців проти німецьких загарбників. І фашистські окупанти зуміли зіштовхнути між собою українців і поляків Волині після того, як українська поліція за наказом ОУН перейшла в підпілля і влилася в УПА.

ський етнос із західних регіонів, а й запольняла польським осадницьким елементом інші землі наших предків – Берестейщину, Волинь, Галичину, Поділля, Полісся. Тому хотілося б почути відповідь від Віктора Поліщука: яка вина українців у розширенні польсько-української міжусобиці, якщо історія не називає нам фактів збройної боротьби цих двох етносів за межами споконвічного розселення нашого народу?

І чи треба було українцям Галичини просити в поляків дозволу на створення на своїх землях після розпаду Австро-Угорщини у 1918 році Західньо-Української Народної Республіки? Чому по-

Німці вирішили створити польську народну армію і доручити їй вести боротьбу з українськими націоналістами, попередньо добре озброївши цю армію. В цей час розвідувальне зведення партизанських загонів Кам'янець-Подільської області засвідчує, що у Славуті гітлерівці мобілізують поляків, котрих відправляють до Рівного, де, переодягнувши в німецьку форму, навчають військовій справі.

Польська поліція, що перебуває на службі в німців, спровокована виступити проти націоналістів. У Корці польським поліціям надано право самостійного розстрілу мирних жителів.

На Костопільський куш, скажімо, німці вислали добре озброєний батальйон поляків з-за Бугу, котрих призначили "для боротьби з бандерівцями і бульбівцями".

З донесень советських партизанів довідуємося, що "багато поляків ідуть до німців добровільно, вступають у поліцію і разом з ними знищують українські села і населення. Ведуть боротьбу з націоналістами".

...В околицях міста Рівне поляки спільно з німцями знищують українські села. Поляки спільно з німцями повністю знищили село Парцеревиці Степанського району, вбили багато українців, котрі не мають ніякого відношення до націоналістів".

І в той час, коли українське населення північно-західних земель, зокрема Волині, доведене до краю німецькою окупаційною політикою і терором більшовицьких партизан, перейшло до збройних форм самооборони, польська шовіністична верхівка підбурювала все своє населення до боротьби проти тих, хто був автохтоном у цьому краї. "В час, коли український народ став до збройної охорони свого життя і

Масові знищення провідних українців почали поляки на Холмщині вже в квітні 1942 р., цебто тоді, коли з українського боку на II Конференції ОУН було стверджено право польського народу на власну державу та було стремління до порозуміння з поляками. У списку помордованих поляками на Холмщині передовиків нашого організованого життя начислено за 1942–43 рр. 394 особи. При тому треба зазначити, що сюди входять тільки визначні постаті нашого громадського життя, цебто провідники народу, проти яких планово був направлений терор польських терористів..."

– Невже взаємостосунки українців і поляків у ту добу супроводжувалися лише ненавистю та винищенням один одного, чи не було спроб припинити кровопролиття?

– Головною точкою зору УПА була спільна боротьба поневолених Москвою народів. Про це провідники повстанців не один раз говорили у своїх відозвах. До речі, порозуміння шукали й представники польського національно-визвольного руху, які ще в 1943 році проголошували: "По-

молдованов розстріляли ні в чому не винних громадян у віці від 60 до 30 років у кількості 10 осіб і спалили 45 будинків з надвірними будівлями, домашнім майном і великою кількістю намоложеного хліба. Серед убитих – п'ять із червоноармійських сімей; у селі Ляхово Порицького району Волинської області дільничний уповноважений міліції Воротников, одержавши завдання від начальника райвідділу НКВС затримати громадянина Парфенюка, що нібито дезертирував з Червоної Армії, з 4 бійцями з групи охорони громадського порядку о 8-9 годині вечора оточив квартиру громадянки Парфенюк, увірвався в квартиру і, "щоб налякати" Парфенюк, застрілив з автомата її дочку. З метою приховання злочину Воротников застрілив громадянку Парфенюк, її 15-річного сина, другу дочку і 3-місячне немовля.

Перевіркою встановлено, що громадянин Парфенюк перебуває в Червоній Армії і ніколи звідти не дезертирував; начальник Озютичівського райвідділу НКВС Волинської області Ісаєв і оперуповноважений Шейко в селі Варенчино цього ж району в п'яному стані відкрили

ських загарбників, у процесі здійснення заходів з ліквідації підпілля ОУН та його збройних формувань органами внутрішніх справ і держбезпеки західних областей масово використовувалися спеціальні групи під виглядом УПА. В кожному випадку до складу такої групи вводився оперативний працівник, який відповідав за дисципліну в ній і здійснював практичне керівництво виконанням завдання.

До кінця 1945 року органами внутрішніх справ і держбезпеки УРСР використовувалося 150 спецгруп, до складу яких входило близько 1800 чоловік. На 20 лютого 1950 року залишилося 19 таких відділів кількістю 130 осіб.

Про діяльність спецгруп НКВС-НКДБ під виглядом бойовиків ОУН-УПА одразу ж після приходу Червоної Армії детально розповідається в доповідній секретаря Дрогобицького обкому КП(б)У С. Олексенка, в рапорті майора Соколова, котрого за провокативні дії проти українського національно-визвольного руху було представлено до звання Героя Радянського Союзу, та в інших документах.

Органи НКВС-НКДБ в 1944–1945 роках мали в своєму арсеналі вже стільки успішних прийомів боротьби проти ОУН-УПА під маркою відділів останніх, що начальник Головного управління по боротьбі з бандитизмом НКВС СРСР генерал-лейтенант Леонтьєв радив енкаведистам Литовської РСР творчо використати досвід їхніх українських колег.

Порушення окремими агентами й співробітниками НКВС-НКДБ чи спецбойовиками каральних органів під виглядом ОУН-УПА навіть так званої соціалістичної законності набули такого широкого розмаху, що прокурор внутрішніх військ Українського військового округу полковник юстиції Г. Кошарський змушений був сигналізувати про це секретареві ЦК КП(б)У Микиті Хрущову. При цьому наголошувалося: населення розгадало маневри з переодягненням енкаведистів в однострої УПА, що завдає відчутного удару по авторитету радянської влади.

Якби колишній польський прокурор Віктор Поліщук, що сьогодні представляється українцем, мав бажання розібратися з історією ОУН-УПА, то він не повторював би чужі, вже заявлені гасла, а просто попрацював би в нині відкритих спецхранах. Він цього не зробив.

Намагаючись представити українських націоналістів перед світом як різунів, Віктор Поліщук навіть не обмовився й словом про їхні втрати в боротьбі за волю України. Якщо його болить душа за поляків, то чому не згадує і про втрати українців? А такі дані сьогодні вже відкриваються. Так, якщо комуністична пропаганда оголошує, що від рук ОУН-УПА в 1944–1955 роках впали 23 тисячі советських громадян (довгий час ця цифра замовчувалася), то треба сказати, як писав 1956 року тодішній перший секретар ЦК КП України Микола Підгорний, що "у результаті вжитих заходів по розгрому збройного підпілля було убито понад 150 тисяч бандитів, арештовано 103.828 учасників ОУН та іншого націоналістичного елементу і, крім того, в порядку відповіді на бандитські прояви, виселено на спецпоселення 65 тисяч сімей (203662 особи) націоналістів та їхніх пособників".

Наведені факти, на мою думку, переконливо засвідчують, чи були бандитами українські націоналісти, їхня кров – на своїй землі.

З цього приводу дуже правильно сказав свого часу поет Олесь Доріченко у вірші, який комуністична цензура заховала до спецхранів.

Чи той бандит, хто край свій захищає,

*Хто за свободу гине у бою,
Хто кулаками ворога стрічає
У рідній хижі, рідному гаю?*

*Чи той бандит, хто любить
батьківщину,
Той, хто колін в покорі не згина,
Той, хто боронить неньку та дитину,
Скажить мені, яка його вина?
Ні, не бандитами були ви! – Хай долоні
Стискала аж до крові чесна лють,
Бандити ж ті – грабіжники законні,
Яких визвольниками інколи ще звуть.*

Розмову від
Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

"ГІРКА ПРАВДА"

майна перед сталінсько–гітлерівськими імперіалістами і коли кривавився в боротьбі за вільне життя, – підкреслювалося в матеріалах ОУН, – польські колоністи, що налізли на українські землі й жили там як меншина, не то не дали допомоги українському населенню, ані не зберегли нейтралітету, а навпаки, взяли активну участь у боротьбі – на стороні сталінсько-гітлерівських бандитів. Разом з німцями польські шпунгани пускали з димом цілі українські села, відзначаючись особливою жорстокістю у вбивстві українських безборонних жінок і дітей. Рівночасно польські колонії на Волині стали головним осідком і прибіжищем для большевицьких парашутистів і агентів, так що в такій обстановці український народ, який виповів нещадну боротьбу Сталіну й Гітлеру, мусів боронитися також і перед їхніми вислужниками та агентами".

А чи відомі Вікторові Поліщук рядки з цитованого документу, автор якого, поляк, був безпосереднім учасником подій? Скажімо, він свідчить, що "большевики ... хочуть, щоб наприкінці війни слово "українець" було рівнозначним зі словом "убивця". Вони хочуть, щоб наприкінці війни світ побачив замість піднятих увись вільних українських знамен дикунські, обагрені кров'ю невинних лапи злочинця, призначені тільки для кайданів, щоб замість солдатських лав, що б'ються за власну вільність і вільність інших народів, по затоптаній українській землі, пройшли банди з начепленими на коси, вила і сокири головками по-звір'ячому вбитих дітей.

Вороги, розпалюючи жагу крові, вбивств, насильств, підпалив і грабунків, хочуть подавити в українському народі почуття любови, братерства, свободи, людської гідності, хочуть завдати оглушливого удару українському народові, викреслити його з середовища народів, що мають право на повний, вільний розвиток і власне незалежне державне існування".

Чи ж треба тоді дивуватися, що з боку українців відбувалися відплатні акції, в першу чергу, на ті польські села, що ставали базою антиукраїнської війни на Волині.

На жаль, претендуючи на об'єктивність, Віктор Поліщук нічого цього не зрозумів. Свідомо чи несвідомо. Але, обійшовши причини виникнення та розпалювання українсько-польського конфлікту на Волині, що витворилися зусиллями німців і більшовиків, автор "сповіді українця" не згадав і про другу форму польської боротьби проти українського народу. Поруч з вислуготуванням німцями і більшовикам, уважали українські націоналісти, – "це безпосередній терор польських бойовиків супроти українського населення, здійснюваний на українських землях, цебто на землях з переважною українською більшістю.

ляки вважають устремління українців до незалежності. Вони не хочуть і не мають підстав виступати проти цих стремлінь і ослаблювати їх. З чесними українськими організаціями ми завжди готові співпрацювати найтіснішим братерським чином".

І це порозуміння, як відомо, було досягнуто 18 травня 1946 року, коли підпільні національно-визвольні організації українців і поляків підписали угоду про боротьбу проти спільного ворога – окупаційного комуністичного режиму.

– Віктор Поліщук в своєму інтерв'ю заявляє, що на Волині й Галичині УПА знищила щонайменше 120 тисяч поляків і 80 тисяч українців. Наскільки достовірні ці цифри?

– І в своїй "сповіді українця" він також звертає увагу на підрахунок жертв польського населення на Волині від рук українських націоналістів, чим лише повторює твердження недобросовісних дослідників. Це і викриває його, оскільки велими гаслами серйозного аналізу не можна замінити. Це може зробити тільки спільна українсько-польська комісія незалежних істориків на основі ретельного вивчення документів, які враховують і депортації більшовицької влади напередодні нападу Гітлера на Советський Союз, і кількість поляків, знищених фашистами та червоними партизанами, і примусово вивезених у 1944–1946 роках як у східні райони СРСР, так і до Польщі.

До речі, не українці виганяли поляків на захід, а польський комуністичний уряд просив СССР прискорити переселення їх навіть суворой зими 1946 року, аби встигнути засяяти німецькі землі на Помор'ї та в Східній Пруссії.

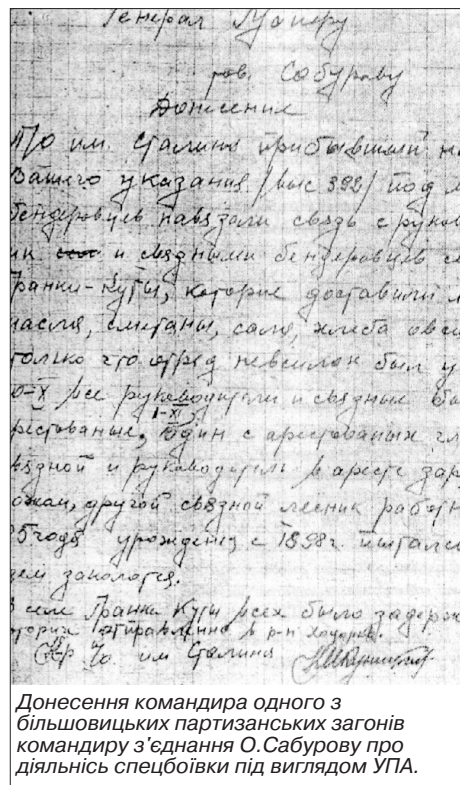
Тавруючи на всі лади ОУН-УПА, комуністична пропаганда жодним словом не прохопилася про ті злодіяння проти українського народу, що творилися тоталітарним режимом у період національно-визвольних змагань. Свідчення ці ховалися до найпотаємніших архівів. І, відкриті сьогодні для дослідників, вони кричать жахами злочинів проти мирного населення.

"21.X.1944 р. в село Кривеньке Пробіжнського району Тернопільської області прибула група НКВС у складі 15 осіб для виселення сімей активних членів ОУН і учасників УПА. В селі група була обстріляна бандерівцями. Втративши 3 осіб убитими, група повернулася до райцентру.

Уранці 22.X. 1944 р. для ліквідації бандерівців в село Кривеньке прибули бійці військ НКВС в кількості до 60 осіб на чолі з майором Полянським і представником УНКВС, молодшим лейтенантом Молдовановим, але ОУНівські бойовики в селі не виявили.

Перебуваючи в нетверезому стані, майор Полянський, молодший лейтенант

стрільбу з автомата по людях, що зібралися біля сільської Ради. Після цього вони в приміщенні сільради організували допит секретарю сільради громадянці Савенюк Марії (1924 року народження), пред'явивши їй звинувачення в крадіжці автомата.

Донесення командира одного з більшовицьких партизанських загонів командирів з'єднання О. Сабурову про діяльність спецбойовики під виглядом УПА.

Під час допиту Ісаєв і Шейко сильно побили громадянку Савенюк, знущалися над нею, пропонували їй на доказ своєї невинуватості застріляти священника, а потім роздягнули її і побиту й закривавлену вивели з сільради і перед народом поставили під охорону;

заступник голови виконкому Седличанської райради депутатів трудящих Волинської області Чорнобай і голова оргбюро райспоживспілки Станченко, напившись, п'яними о 12 годині ночі під виглядом бандитів (тобто бандерівців. – **Ред.**) вломилися у квартиру вчительки Марусової, витягнули її з квартири й завели в ліс;

у грудні 1944 року старший оперуповноважений Славського райвідділу НКВС Дрогобицької області Доля при допиті заарештованого Дем'яна Василя Миколайовича побив його і, напівживого, за порадою заступника начальника райвідділу НКВС Зирянова вивіз за село і розстріляв, а труп кинув у колодязь".

Перелік подібних "подвигів" "визволителів" можна було б ще довго продовжувати.

Архівні матеріали свідчать, що після звільнення території України від гітлерів-

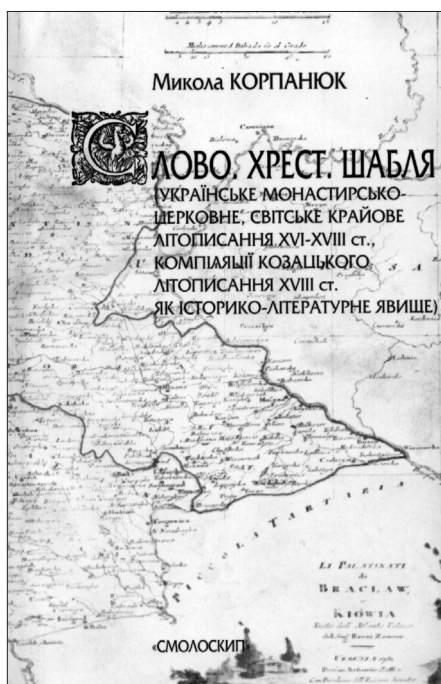
НОВІ ВИДАННЯ

НЕСПРОСТОВНІ
АРГУМЕНТИ
НАШОЇ ІСТОРІЇ

Літописцям сучасної України не позаздриш. Хоча нібито все в нашій країні розгортається з урахуванням інтересів професійних істориків: є тут і стрімкий розвиток подій, і непередбачуваність потенційних ходів наших політиків, є напружене очікування багатомільйонного народу і його готовність вийти-таки на майдани (навіть без обіцяних кількох десятків гривень), аби відчутти свою відповідальність за майбутнє країни... Є у нас закручені інтриги, наднапружені кульмінації, найнесподіваніші (хай їм грець!) розв'язки; немає лише одного – за усім цим надто слабо проглядається наша перспектива, перспектива великої (але вимираючої) бодай географічно європейської нації.

Геннадій НОГА,
кандидат філологічних наук,
учений секретар Інституту
літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ

Можливо, така перспектива не зникне з-перед очей досвідчених істориків, людей, котрі власними очима "промацали" кожну літеру стародавніх манускриптів, важливих державних документів, безцінних стародруків. У кого, як не у них, мав би виробитися імунітет на нашу вічну "безперспективність" як нації державної, стабільної, європейської. Саме такий імунітет і непохитну віру у власний народ відзначаємо у автора непересічного історико-літературного дослідження "Слово. Хрест. Шабля" (українське монастирсько-церковне, світське крайове літописання XVI-XVIII ст., компіляції козацького літописання XVIII ст. як історико-літературне явище)" доктора філологічних наук, професора, одного з провідних українських медієвістів Миколи Корпанюка. Багаторічна праця над фундаментальною книгою, яка побачила світ 2005 року у видавництві "Смолоскип", зробила її автора найавторитетнішим у сучасній вітчизняній філологічній науці фахівцем у царині літописання. Адже автор не обмежується дослідженням лише творів, які належать до жанрової групи малих літописів. М. Корпанюком ретельно опрацьовано увесь пласт українського літописання XVI-XVIII ст. з виходом на літописні твори попередніх століть із найдавнішими зведеннями включно. Саме тому перед нами посталла праця, яка за багатьма показниками претендує на першість у вітчизняному літературознавстві. Дослідником простудійовано близько сотні пам'яток з усіх етнічних українських земель від Попраду на заході до Дону на сході. Це твори різні не лише за жанровою прина-

лежністю (літописні записки, хронічки, щоденники, діаріуші, літописи), а й за мовою написання (книжна українська, церковно-слов'янська, польська, латина, російська), соціальним статусом їх авторів (освічені селяни, козаки, канцеляристи, дяки, священники, митрополити, вищі урядники з гетьманами включно), належністю цих авторів до різних церковних конфесій (православні, католики, греко-католики, протестанти, реформатори).

Така строкатість аналізованого матеріалу лише доводить, на думку дослідника, повнокровність національного буття нашого народу, настанову його на висновок про те, що "національні дух, культура, мова, генетична та історична пам'яті міцно в'язали наш народ до купи, руйнуючи на шляху до єдності штучні перешкоди у вигляді колонізаторських земель Польської, Московської, Австрійської монархій". "Характерною рисою крайового та компілятивного літописання, – пише далі вчений, – є те, що воно не замикається в локальних рамках, а зображує свою малу батьківщину як складову України, Європи через увагу до суспільно-політичних та культурних проблем свого і чужих народів. Вони зорієнтовані на духовні центри нації". Загалом книга рясніє такими глибокими історико-культурологічними висновками. Проте нагадаємо, що Микола Корпанюк все-таки не історик, тому його цікавить перш за все літературний бік творів, котрі він, спіраючись на висновки багатьох своїх авторитетних попередників (С. Єфремова, О. Мишанича) та сучасників (Ю. Мицика), трактує як історико-публіцистичну белетристику, водночас розглядаючи їх і як прозовий героїчний епос.

У своїй праці дослідник схи-

ляється до думки, що абсолютна більшість тогочасних літописців України, незважаючи на значний політичний та культурний іншорідний вплив, "за своїм світоглядом є патріотами України, тому вони переконливо зображують всі потуги нації в боротьбі із загарбниками, не обминаючи прорахунків і вад". Лише поодинокі твори носять промосковський, пропольський чи проавстрійський характер. Втім, незважаючи навіть на ідеологічну різновекторність пам'яток, всі вони, на думку дослідника, позначені впливом трьох стрижневих подій тих часів: Національно-Визвольної війни під орудою Б. Хмельницького, відновлення Української держави та Київської православної митрополії, – тобто перебувають у сфері загальноукраїнських інтересів.

Сміливими і новаторськими є висновки М. Корпанюка щодо кодифікації художньої моделі аналізованих творів. Зокрема, не можна обійти увагою наступний: "Вплив класицистичної свідомості, моралі, культури досить відчутний на тематичному, проблемному, ідейному, образному, стильовому рівнях, що дає підстави вважати українське літописання літературою національного класицизму, яке поєднує в собі світоглядно-естетичні засади Ренесансу, Бароко, Просвітництва". Досі вітчизняна філологічна думка говорила про класицизм в українській літературі як про явище, представлене лише кількома поодинокими творами (іншої думки дотримувався хіба що Д. Чижевський). Загалом же дослідник наголошує на тому, що естетичний світ літописів надзвичайно різноманітний, а літературна цінність текстів залежить у першу чергу від таланту письменника, обсягу пам'ятки та тематики описуваного матеріалу.

Безперечно, через руки дослідника пройшли безцінні скарби, котрі йому довелося буквально "виловлювати" у багатьох книгозбірнях та архівах України і Європи. Ці твори різні за обсягом: від малюсінких, на 1–2 сторінки (як, наприклад, Добромилський літопис чи Хроніка Мотронинського монастиря), до ґрунтовних епічних полотен, як-то: Літопис Густинського монастиря, Діаріуш Берестейського ігумена Афанасія Филиповича і Літописець, або Кроїнічка різних справ і дій давніх і сучасних часів... Йоахіма Єрліча. Проте всі вони, незалежно від своїх масштабів, творять єдину картину світу історичного буття України XVI–XVIII ст. Цю картину детально і, без сумніву, талановито відтворив у своїй праці невтомний дослідник нашої минушини Микола Корпанюк. Окрім аналізованої роботи, перу вченого належить ще п'ять солідних монографій. Проте "Слово. Хрест. Шабля..." – поза всякими сумнівами, вирізняється особливо і є унікальним фундаментальним джерелом для дослідження, котрих останнім часом таки бракує вітчизняній науці про красне письменство.

ВІД АВТОРА

ПРИСТРАСТІ
ФОРУМУ ВИДАВЦІВ

Іван АНДРУСЯК, поет

Ото вже цей Форум видавців – нікого не залишає безпристрасним! Зустрічаю, приміром, поміж розкладок одного дуже відомого митця. "Як воно тобі?" – запитую. "Ти знаєш, страшне занудство, – аж пересмикується мій співрозмовник. – Із кожним роком тут усе гірше й гірше. Ніколи більше не приїду!" За кілька метрів зустрічаю іншого митця, не менш відомого й поважного. "А тобі воно як?" – питаюся. "Знаєш, старий, це просто кайф! – каже він із таким же, як і попередник, запалом. – Я ніде не чуюся так добре, як тут".

І найдивніше те, що праві обидва. Бо що не кажіть, та атмосферу найповажнішого українського зібрання книжників, попри його назву, творять таки не видавці. Вони зазвичай просто приїжджають торгувати – і мають виторг (що вже незле). Атмосферу ж його творять письменники – а з кожним роком їх приїжджає сюди все більше не лише з усієї України, а й з усієї-таки Європи. Цьогоріч на вже тринадцятому Форумі вперше провели навіть міжнародний літературний фестиваль, співорганізаторами якого виступили Берлінський літературний колоквіум, літературний інститут "Альянс" (Німеччина) і Польський інститут у Києві. Причому відбувалося все це у формі літературних зустрічей по численних знаменитих львівських кав'ярнях, які зазвичай не могли вмістити й третини бажаних послухати поезію. Для тих, кому так і не пощастило, поети читали навіть свої вірші... у мегафон із міської ратуші. Виходило – всьому Львову! Враження неповторні – і для авторів, і для численних слухачів. Тим паче, що тут і справді було кого послухати – по кав'ярнях і з ратуші виступали німець Інґо Шульц, австрієць Мартін Поллак, поляк Міхал Вітковський, білорус Андрей Хадановіч, росіянин Віктор Єрофеев, українці Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Юрко Покальчук, Маріанна Кіановська, Мар'яна Савка, Ілько Стронговський...

Не злічити й "гектари попсовиків", які паралельно проводили свої акції скрізь, де лише могли придумати. Брати Капранови, скажімо, продавали свою нову книжку "Розмір має значення" на капоті раритетного зеленого "Запорожця", а всюдисущий Андрій Кокотюха "пропеллером" носився по всьому Форуму зі своїм новим творінням, яке має підозрілу назву "Юля". Тим не менше, любителям попси таки не пощастило – їхня нова "кумирша", авторка порнографічних (вони кажуть – еротичних) книжечок Люба Клименко, яка обіцяла розкрити на Форумі "велику таємницю" свого псевдоніма, так цього й не зробила. Тож "спосені" бідолахи й далі чухатимуть потилиці й сушитимуть голови, хто ж це такий – Марина Меднікова, Ірен Роздобудько, Лариса Денисенко чи... все той же "живчик" Андрій Кокотюха. Все це, звичайно, для нормальної людини виглядає не просто смішно, а навіть дикувато, але все це – реклама, за законами якої (і лише її!) живе попса. Зрештою, цій попсі можна пробачити все з однієї банальної причини – вона принаймні українською мовою.

Однаке "равликами" (такий вигляд мають офіційні відзнаки Форуму) тут нагороджують, як правило, не попу, а такі поважні видання. Цього року боротьба за гран-прі розгорілася між науковою працею Ярослави Мельник "Іван Франко і biblia apokrypha" (видавництво Українського католицького університету) і альбомом "Україна і українці" (видання УЦНК "Музей Івана Гончара"). Перша – чудово видана п'ятитисячним накладом потужна наукова праця про Франкові студії над апокрифами, доступна зацікавленому читачеві й за ціною. Друга – розкішний альбом світлин із підписами, навіть без коментарів, – хоча світлини ці, звісно, самодостатні й самі за себе промовляють. Наклад другої книжки – усього тисяча примірників, ціна захмарна, а тому є всі шанси, що це видання перетвориться на такий же подарунковий "талмуд" для акумулювання пилюки й заповнення порожніх полиць у високих чиновницьких кабінетах, як і відзначене торік усіма, крім Форуму, ганьбище "Україна – козацька держава".

То що, неже у Львові попса, хай навіть у красивому національному строї, бере гору над інтелектом? Боюся, що поспішних висновків, уподібнюючись двома моїм наприпочатку цитованим співрозмовникам, робити наразі не варто. Бо Форум непередбачуваний – цього разу віддали таку данину, а що буде наступного, ще вилами по воді писано. Досі принаймні він не бував тенденційним, і в цьому його найбільша приваба.

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький, Анатолій
Погрібний, Ярослав
Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор
Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво:
Серія KB № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26001016925980 в банку
"Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО
300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у
комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво
"Київська правда"
Замовлення №
Наклад 60 000 примірників
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність рек-
лами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точ-
но зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети